

איתי מק, עו"ד
Eitay Mack, Advocate
ايتاي مك، محام

מרכז כלל, משרד 745, רח' יפו 97, ירושלים ■ טל' 02-5877766, פקס 02-5877744
Clal Center, Office 745, 97 Yaffo St., Jerusalem ■ Tel 02-5877766, Fax 02-5877744
eitaymack@gmail.com

יום שלישי 4 יוני 2019

לכבוד ענר הלמן, עו"ד מנהל מחלקת בג"צים	לכבוד אביחי מנדלבלוט, עו"ד היועץ המשפטי לממשלה	לכבוד מר יריב לוי שר התיירות	לכבוד מר בנימין נתניהו ראש הממשלה שר הביטחון שר הבריאות שר המשפטים ושר החינוך

שלום רב,

הנדון: דרישה להימנע מהכרעה בעניין תכנית הרכבל לעיר העתיקה בי-ם
(תת"ל 86) עד לאחר הקמת ממשלה חדשה

1. פנייה זו מוגשת בשם ארגון 'עמק שווה' (מצ"ב יפוי כוח), בהמשך להתנגדות שיעמק שווה' הגיש יחד עם אחרים לתכנית.
2. ביום 3.6.2019, הוועדה לתשתיות לאומיות (ות"ל), בראשות זאב בילסקי, אישרה להעביר את התכנית לבניית "תעלת בלאומילך" הירושלמית, שיזם משרד התיירות, לאישור הממשלה.
3. מדובר בתוכנית שהוחלט עליה במהלך מופע יחסי ציבור, בישיבת ממשלה שנתקיימה בתוך מנהרות הכותל לציון חמישים שנה לשחרור ואיחוד העיר. מי היה מאמין שמן ההחלטה שנועדה לגרוף כמה כותרות בתקשורת, תצמח המפלצת התכנונית המביכה, שות"ל החליטה להעבירה לאישור הממשלה.
4. מלכתחילה, ההחלטה להכריז על הרכבל כפרויקט תשתית לאומית, לא נבעה מצורך תחבורתי או תיירותי דחוף, אלא בעיקר מטעמים פוליטיים. בין היתר: כמתואר, החלטת ממשלה 2681¹ על הקמת הרכבל, התקבלה בישיבת הממשלה שנתקיימה במנהרות הכותל לציון חמישים שנה לשחרור ואיחוד העיר; ביום 25.8.2017 פורסמו דבריו של ראש עיריית ירושלים לשעבר, ח"כ ניר ברקת, לפיהם מטרת המיזם היא לגרום למשתמשים בו "להבין מי באמת בעל הבית של העיר הזו"²; ביום 6.11.2017, שר ירושלים ומורשת, ח"כ זאב אלקין, אמר: "אנחנו מציינים השנה יובל לאיחודה של ירושלים, והרכבל שייבנה יביא לביסוס אחדותה ולחיזוק הקשר בין השכונות המזרחיות והמערביות"³.
5. במענה מיום 19.2.2019 לבקשת חופש מידע שהגיש מרשי למשרד התחבורה, נמסר כי לא קיים במשרד מידע בנושא פרויקט הרכבל וכי: "מדובר בפרויקט תיירותי ולא תחבורתי,

¹ <http://www.pmo.gov.il/Secretary/GovDecisions/2017/Pages/des2681.aspx>

² <https://www.inn.co.il/News/News.aspx/328857>

³ <https://www.kolhair.co.il/jerusalem-news/%D7%A8%D7%9B%D7%91%D7%9C-%D7%9C%D7%A2%D7%99%D7%A8-%D7%94%D7%A2%D7%AA%D7%99%D7%A7%D7%94/>

לפיכך מוצע שתפנה למשרד התיירות ו/או לעיריית ירושלים" – מאחר שבמסגרת תפקידו משרד התחבורה אחראי לתכנון, פיתוח והסדרה של תשתיות ומערכות תחבורתיות משולבות, העמדה החד-משמעית של משרד התחבורה כי הרכבל אינו פרויקט תחבורתי, מעידה כי אכן ישנם שיקולים פוליטיים בקידום התכנית.

6. ביום 30.5.2019 הוחלט על פיזור הכנסת, בשל חוסר היכולת של ראש הממשלה להקים קואליציה.

7. מאחר שהות"ל הינה גוף תכנוני חריג, שמשמש את הממשלה כדי לקדם תכניות שהן לדעתה בעלות חשיבות לאומית, ובהרכב הוועדה יושבים נציגי שרי הממשלה השונים, וכן מאחר שמדובר בתכנית בעלת מטרות פוליטיות שעלותה מאות מיליוני שקלים, הרי שרלוונטיות הנחיות בית המשפט העליון לגבי תקופת בחירות. ראו למשל, פסקה 9 לפסק דינה של כב' השי' אילה פרוקצ'יה, בבג"צ 8815/05 עו"ד אברהם לנדשטיין נ' עו"ד מאיר שפיגלר (פורסם בנבו, 26.12.2005):

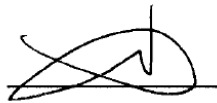
מציאות זו שבה מכהנת ממשלה כממשלת מעבר מכח הוראות החוק, אך בלא שהיא נהנית מאימון העם, ישנן תוצאות משפטיות. אמנם, לא נמצא הגבלה פורמלית בחוק על סמכויות ראש הממשלה והשרים, ואלה לא צומצמו בדין לפעולות שוטפות בלבד, בין מכח פרשנות ההסדר הסטטוטורי החל על הענין ובין מכח עקרון חוקתי כללי של משפט מקובל. אולם, כפיפותה של ממשלת מעבר לעקרונות המשפט הציבורי הכללי, מטילים עליה חובה לפעול בתקופת המעבר בסבירות ובמידתיות, כנגזר מהאופי המיוחד של השלטון בעת זו. חובה זו מצריכה מערך של איזונים אשר נועד, מצד אחד, להבטיח יציבות והמשכיות לבל ייווצר חלל שלטוני; מצד שני, היות ממשלת מעבר ממשל זמני שאינו ניזון מאימון הכנסת והציבור, מוליד צורך בריסון רב בהפעלת סמכויות השלטון, שנועדו ביסודן לעיתות שיגרה. בתקופה זו, מחוייב השלטון באיפוק בהפעלת סמכויותיו לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות מיוחדת לפעול בהם בתקופת המעבר. דברים אלה אינם חלים על עניינים חיוניים שבהם יש לעסוק גם בתקופת מעבר שלטונית. נדרש, איפוא, איזון עדין בין החובה לפעול במקום שיש צורך חיוני בכך, לבין חובת השמירה על איפוק וריסון בהפעלת סמכויות שלטוניות, בהינתן תשתית הממשל המיוחדת המאפיינת ממשלה בתקופת מעבר.

8. המתואר נכון במיוחד בענייננו, כאשר כפי שעולה מהיקף המתנגדים וההתנגדויות, התכנית אינה זוכה לאמון הציבור, אלא לקיתונות לעג.

9. אין כל דחיפות באישור התכנית דווקא בתקופת הבחירות, על אף שלאור מורכבות הסוגיות התכנוניות, הקנייניות, החוקיות, התחבורתיות, הכלכליות, הארכיאולוגיות, הפוליטיות והבין-לאומיות, ארוכה הדרך להוצאת היתרי בנייה ולמימושה בפועל.

10. כך למשל, לנוכח גדילת הגירעון וההאטה הצפויה במשק, ספק רב אם יימצא תקציב למימוש התכנית בשנים הקרובות, למעט מיליוני שקלים בודדים שהר"לי חילקה וכנראה גם תמשיך לחלק במסגרת "הכנת התוכנית".

11. יצוין כי ביום 4.6.2019, יועמ"ש הות"ל, עו"ד יעל אדורם, דחתה דרישה דומה שנשלחה לות"ל טרם ההצבעה במליאה, בנימוק כי "לנוכח העובדה שהות"ל הינה מוסד תכנון ארצי שמטרתו קידום תשתיות לאומיות לטובת האינטרס הלאומי והציבור כולו, וכמוסד תכנון היא מהווה גורם מקצועי המוסמך לאשר תכניות ואינה גורם פוליטי, הרי שאין כל קשר בין מצב הממשלה ופיזור הכנסת לבין קידום הליכי תכנון ע"י מוסדות התכנון בכלל והות"ל בפרט" – אך כאמור לעיל, ממשלת מעבר שאינה נהנית מאמון הציבור והכנסת, אינה הגורם המתאים להכריע לגבי סדר העדיפויות התכנוני הלאומי, ולאשר תכנית פוליטית ושנויה במחלוקת ציבורית עמוקה, שעלותה מאות מיליוני שקלים (בהקשר זה, הר"לי הממונה על הפרויקט מטעם משרד התיירות, מסתירה מהציבור דו"ח בעניין כדאיות כלכלית וחלופות, בנימוק כי חשיפתו לציבור עלולה לפגוע בקידום התכנית). הדבר נכון על אחת כמה וכמה, כאשר ראש הממשלה מחזיק במספר חריג של תפקידי שר.
12. לכן, הנכם מתבקשים לעכב את ההכרעה בממשלה בתכנית "תעלת בלאומילך" הירושלמית, עד לאחר שתוקם ממשלה חדשה, אשר תשקול מחדש אם אכן יש חשיבות לאומית בהחרבת האגן הקדוש בי-ם.
13. אין צל של ספק, כי ככול שהתכנית תאושר על ידי הממשלה, ותוקם בעתיד ועדת חקירה לגבי כישלונה וכיצד בוזבוזו הכספים שהושקעו בה, השאלה הבסיסית שתישאל תהיה – מדוע התכנית אושרה בתקופת בחירות על ידי ממשלה שאיבדה את אמון הציבור והכנסת.
14. נודה להתייחסותכם ללא דיחוי.

בכבוד רב,
איתי מק, עו"ד

העתק: מר זאב בילסקי, ראש הות"ל